

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 25 november 2011 (1.12)
(OR. en)**

**17229/11
ADD 1**

**ECOFIN 804
SOC 1017
COMPET 534
EDUC 274
ENV 891
RECH 380
ENER 376
FISC 151**

FÖLJENOT

från: Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens
generalsekreterare

mottagen den: 25 november 2011

till: Uwe CORSEPIUS, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: KOM(2011) 815 slutlig VOL. 2/5 – BILAGA I

Ärende: BILAGA
LÄGESRAPPORT OM EUROPA 2020-STRATEGIN till
MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL
EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA
OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN
Årlig tillväxtöversikt 2012

För delegationerna bifogas kommissionens dokument – KOM(2011) 815 slutlig VOL. 2/5 –
BILAGA I.

Bilaga: KOM(2011) 815 slutlig VOL. 2/5 – BILAGA I

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.11.2011
KOM(2011) 815 slutlig

VOL. 2/5 - BILAGA I

BILAGA

LÄGESRAPPORT OM EUROPA 2020-STRATEGIN

till

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Årlig tillväxtöversikt 2012

1. INLEDNING

År 2010 enades Europeiska rådet om en övergripande strategi för att bemöta de utmaningar som Europa står inför: Europa 2020-strategin. I den nuvarande situationen är denna strategi mer relevant än någonsin tidigare. BNP i EU ökade under första kvartalet 2011, men sedan dess har en avsevärd avmattning skett. Den ekonomiska tillväxten väntas nu så gott som avstanna mot slutet av året¹. I euroområdet förvärras situationen av den fortsatta statsskuldskrisen och de återstående svagheter inom banksektorn. I dagsläget saknar både hushåll och företag tilltro till framtiden och är återhållsamma med konsumtion och investeringar. Dessutom innebär de ansträngda offentliga finanserna att möjligheterna att öka tillväxten genom en expansiv finanspolitik är synnerligen begränsade.

Denna situation inverkar kraftigt på de framtida tillväxtutsikterna, med omfattande negativa effekter för affärsverksamheten, arbetsmarknaden – där unga och lågutbildade drabbas särskilt hårt – och de offentliga finanserna, både på inkomst- och utgiftssidan. Samtidigt skärps den globala konkurrensen ytterligare efterhand som tillväxtekonomierna stadigt går framåt i den tekniska utvecklingen.

EU står inför den djupaste ekonomiska krisen sedan sin tillblivelse och måste intensifiera sina ansträngningar för att påskynda tillväxten, produktiviteten och skapandet av arbetstillfällen. Det finns inte längre anledning att skilja på åtgärder på lång och kort sikt, eftersom de långsiktiga ekonomiska utsikterna får en omedelbar kortsiktig negativ effekt på ländernas lånekostnader. Långsiktiga reformer måste genomföras parallellt med kortsiktiga åtgärder.

I Europa 2020-strategin läggs med rätta tonvikten på behovet av en ny väg mot tillväxt som kan leda till en smart, hållbar och inkluderande ekonomi, överbrygga de strukturella svagheter i den europeiska ekonomin, förbättra dess konkurrenskraft och produktivitet och stödja en hållbar social marknadsekonomi.

I strategin fastställs var EU vill befinna sig 2020 i form av följande övergripande mål: 75 % av befolkningen i åldrarna 20–64 ska ha ett arbete; 3 % av EU:s BNP ska investeras i FoU; klimat- och miljömålen ”20/20/20” ska ha nåtts; den andel ungdomar som slutar skolan i förtid ska vara under 10 %; minst 40 % av den yngre generationen ska ha avslutat en eftergymnasial utbildning eller motsvarande. Minst 20 miljoner människor bör hjälpas ut ur fattigdom och social utestängning. Dessa mål är sammankopplade med varandra och är av avgörande betydelse för ett gott samlat resultat. De kräver samordnade insatser av medlemsstaterna som stöds av åtgärder på EU-nivå.

Europa 2020-strategin är en del av den europeiska planeringsterminen. Processen för förbättrad ekonomisk samordning inleddes i början av 2011. På grundval av de nationella reform-, stabilitets- och konvergensprogrammen avslutade rådet den första planeringsterminen i juli genom att enas om en uppsättning landsspecifika rekommendationer där det fastställs på vilka områden medlemsstaterna måste vidta

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2011_autumn_forecast_en.htm.

ytterligare åtgärder². De återspeglar behovet av att intensifiera strukturreformerna på vissa områden för att frigöra Europas tillväxtpotential, och lägger särskilt fokus på att öppna tjänstemarknaderna, förbättra lagstiftningen, säkerställa tillgången till finansiering och främja energieffektivitet³. Genomförandet av dessa landsspecifika rekommendationer bör nu prioriteras.

2. FRAMSTEG I FRÅGA OM DE ÖVERORDNADE MÅLEN I EUROPA 2020-STRATEGIN

Om Europa 2020-målen nås kan medlemsstaternas tillväxtpotential ökas betydligt. För närvarande är dock de åtaganden som medlemsstaterna lade fram i sina nationella reformprogram våren 2011 inte tillräckliga för att de flesta EU-målen ska kunna nås, särskilt när det gäller energieffektivitet⁴. På grundval av den senaste statistiken är det bara på utbildningsområdet som det på EU-nivå gjorts framsteg i riktning mot målen.

- **Utbildning:** De nuvarande åtagandena räcker inte till för att nå det övergripande målet i fråga om skolavhopp. På grundval av de nationella målen skulle andelen elever som lämnar skolan i förtid uppgå till 10,5 % år 2020, vilket innebär att det gemensamma europeiska målet på 10 % inte uppnås. Andelen skolavhopp under 2010 uppgick fortfarande till 14,1 % i genomsnitt EU, jämfört med 14,4 % under 2009. Vid en närmare granskning framkommer dock avsevärda skillnader mellan och inom länderna. Om medlemsstaterna uppnår de befintliga nationella målen när det gäller eftergymnasial utbildning (bland 30–34-åringar) skulle den kumulativa effekten i sig bara leda till en andel på ca 37 % år 2020. I EU ökade emellertid andelen för personer med eftergymnasial utbildning från 32,3 % år 2009 till 33,6 % år 2010, och den nuvarande utvecklingen tyder på att det överordnade målet på 40 % för åldersgruppen 30–34 år faktiskt kan nås.
- **Sysselsättning:** Även om alla medlemsstater uppnår sina nationella mål kommer EU totalt sett ändå att ligga 1,0–1,3 procentenheter under målet om en sysselsättningsgrad på 75 %. Under loppet av 2011 har det inte gjorts några påtagliga framsteg. Eftersom återhämtningen har stannat av och den totala sysselsättningsökningen under det första halvåret endast har varit marginell, ligger sysselsättningsgraden för 2011 i EU-27 förmodligen bara något över 2010 års nivå på 68,6 % och betydligt under den högsta nivån före krisen, dvs. 70,3 %. Utmaningen är fortfarande att få in ytterligare 17,6 miljoner människor på arbetsmarknaden fram till 2020.
- **Forskning och utveckling:** På grundval av resultaten för de nationella målen kommer EU fortfarande att ligga ca 0,3 procentenheter under sitt mål på 3 %. I fråga om forskning och utveckling låg investeringsnivån på 2,01 % år 2009, och få framsteg väntas göras under 2011.
- **Fattigdomsminskning:** EU:s mål att minst 20 miljoner personer ska hjälpas ut ur fattigdom och social utestängning fram till 2020 kommer inte att nås på grundval av nuvarande nationella mål. Enligt en första preliminär uppskattning

² KOM(2011) 400, 7.6.2011.

³ Se översiktstabell i bilaga 1.

⁴ Se översiktstabell i bilaga 2.

skulle sammanlagt omkring 12 miljoner människor hjälpas ut ur fattigdom och social utestängning före 2020. Om man räknar med spridningseffekterna av strategier med fokus på t.ex. bekämpning av barnfattigdom eller minskning av långtidsarbetslöshet kan denna siffra höjas med 25 %. Resultatet skulle dock fortfarande ligga minst 5 miljoner eller 25 % under EU:s överordnade mål.

- **20/20/20:** När det gäller ”20/20/20”-målen tyder de senaste prognoserna för utsläppsminskningen⁵ på att EU som helhet kommer att uppnå målet att minska utsläppen av växthusgaser med 20 %, medan det för vissa medlemsstater kommer att krävas ytterligare åtgärder för att de ska nå sina bindande nationella mål. På området energieffektivitet pågår arbetet med den övergripande analysen av medlemsstaternas nationella mål. En rapport väntas vara klar i början av 2012. Målet om 20 % förnybar energi, på grundval av de rättsligt bindande nationella målen, kommer dock sannolikt att kunna nås före 2020 om medlemsstaterna genomför sina handlingsplaner för förnybar energi fullt ut. På EU-nivå ökade andelen förnybar energi från 10,34 % år 2008 till 11,6 % år 2009⁶.

Syftet med målen är att skapa dynamik, så att varje medlemsstat åtar sig att göra ansträngningar för mätbara framsteg på centrala områden som sammanfattas i form av de fem överordnade målen. Det nuvarande svåra ekonomiska läget och den pågående budgetåtstramningen innebär att ambitionsnivån är begränsad och det kommer att krävas ytterligare insatser under de följande åren för att se till att de mål som fastställts på EU-nivå kommer att uppnås före 2020.

3. FRIGÖRA EUROPAS TILLVÄXTPOTENTIAL

Flaggskeppsinitiativen och EU:s verktyg inom ramen för Europa 2020-strategin måste mobiliseras till fullo för att stimulera tillväxt. När nu alla sju flaggskeppsinitiativ⁷ finns på plats har tonvikten förflyttats till genomförandet. Framstegen har på det hela taget varit tillfredsställande. Inom ramen för varje flaggskeppsinitiativ har vissa centrala åtgärder redan slutförts under 2010 och 2011. Ett stort antal åtgärder är dock fortfarande på förslagsstadiet och måste först antas av rådet och Europaparlamentet. Med tanke på att det brådskar har kommissionen tagit fram ett antal prioriterade förslag som har en betydande tillväxtpotential och bör antas i snabbare takt för att tillväxten ska fås igång⁸.

⁵ KOM(2011) 1151, 7.10.2011.

⁶ Preliminära uppgifter.

⁷ En digital agenda för Europa (KOM(2010) 245 slutlig/2, 19.5.2010), Unga på väg (KOM(2010) 477, 15.9.2010), Innovationsunionen (KOM(2010) 546, 6.10.2010), En integrerad industripolitik för en globaliserad tid (KOM(2010) 614, 28.10.2010) En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen, EU:s bidrag till full sysselsättning (KOM(2010) 682, 23.11.2010), Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning (KOM(2010) 758, 16.12.2010), Ett resurseffektivt Europa (KOM(2011) 21, 26.1.2011).

⁸ Bilaga med särskilda förslag på EU-nivå, tillväxtöversikten 2010.

3.1. Flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen

När det gäller forskning och innovation har Europa under de senaste åren inte gjort framsteg i tillfredsställande utsträckning, vilket ökar den betydande innovationsklyftan i förhållande till USA och Japan. Flera betydande konkurrenter, bland annat Kina och Brasilien, håller nu på att komma ikapp EU:s nivå⁹. Siffrorna för hela EU döljer dock en stor variation bland medlemsstaterna, och vissa (särskilt Sverige, Danmark, Finland och Tyskland) uppvisar goda resultat i internationell jämförelse.

Flera orsaker har framförts som förklaring på Europas innovationsunderskott. Bland annat verkar de europeiska företagen i mer traditionella sektorer med en svagare inriktning på forskning och utveckling (till följd av förändringsmotstånd), investeringarna i mer innovationsbaserade tillväxtsektorer (t.ex. bioteknik, internet) hämmas av det faktum att den inre marknaden inte är fullbordad, bl.a. när det gäller tjänster, av sämre marknadsutsikter för innovativa produkter och den tilltagande bristen på arbetskraft med rätt kompetensmix. Vidare är tillgången till finansiering svårare, rampolitik och politik på efterfrågesidan till förmån för innovation utnyttjas inte tillräckligt och kopplingarna mellan delarna i ”kunskapstriangeln” är relativt svaga i hela EU.

Flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen har till syfte att möta dessa utmaningar med hjälp av 34 specifika åtaganden enligt tydligt fastställda tidsplaner. På det hela taget har det gjorts goda framsteg och åtgärderna framskrider som planerat i fråga om 30 av de 34 åtagandena. Konkreta initiativ och pilotprojekt har inletts. På grundval av omfattande diskussioner med berörda parter kommer kommissionen före utgången av 2011 att lägga fram de sex förslag till lagstiftning som aviserades i flaggskeppsinitiativet (enhetligt patentskydd, standardiseringspaketet, Horisont 2020, ny sammanhållningspolitik, modernisering av den rättsliga ramen för offentlig upphandling och ett EU-pass för riskkapital).

Europa behöver ett snabbare och modernare fastställande av standarder, patentskydd till en rimligare kostnad, mer offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster, bättre tillgång till kapital och en verklig europeisk kunskapsmarknad. Kommissionen har redan lagt fram förslag om införande av ett enhetligt patentskydd för att göra det mindre krångligt och kostsamt att söka patent. Kommissionen hoppas på en politisk överenskommelse om dessa förslag samt om avtalet om en enhetlig patentdomstol före slutet av 2011. Kommissionen har också lagt fram ett standardiseringspaket för att modernisera och påskynda fastställandet av standarder med 50 %.

Bland de viktiga åtgärder som har vidtagits under 2010 kan nämnas att man som pilotprojekt startat ett europeiskt innovationspartnerskap för aktivt och hälsosamt åldrande, med syftet att bidra till öka antalet friska levnadsår och därmed öka anställningsbarheten och minska förlusterna för arbetsmarknaden, genom att mobilisera aktörer längs hela innovationscykeln och från flera sektorer, för att snabbt finna innovativa lösningar för att komma tillrätta med samhällsliga utmaningar. Inom ramen för förslagen till reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken har det föreslagits ett europeiskt innovationspartnerskap om jordbruk och landsbygdsutveckling. Tanken är att

⁹ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/iu-scoreboard-2010_en.pdf.

med hjälp av detta överbrygga den betydande klyfta som i dag finns mellan forskning och förbättring av jordbruksmetoder. Framsteg har också gjorts med att upprätta de 48 prioriterade europeiska infrastrukturerna för forskning som anges i den färdplan från 2010 som utarbetats av Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur. Av dessa är 10 redan under arbete och ytterligare 16 kan börja utarbetas 2012.

Offentlig upphandling stod för uppskattningsvis 19,9 % av EU:s BNP 2009. Detta område har en oerhörd potential när det gäller att få ut innovationer från EU på marknaden. Kommissionen samarbetar med medlemsstaterna för att denna potential ska utnyttjas bättre, och kommer att lägga fram ett lagförslag för att förenkla ramen för offentlig upphandling och göra förfarandena mer effektiva och miljövänliga före utgången av 2011. Detta förslag inbegriper ett nytt särskilt upphandlingsförfarande för att utveckla och därefter köpa in nya, innovativa produkter, arbeten och tjänster.

Dessutom utreds möjligheterna att förbättra företagens utnyttjande av immateriella rättigheter. Kommissionen har undersökt flera alternativ för hur värdet av immateriella rättigheter skulle kunna ökas på EU-nivå. Kommissionen planerar att inleda en debatt med medlemsstaterna 2012 för att utforma nya åtgärder. För att stärka förbindelserna mellan forskare och företag inrättades Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) 2008. Syftet för EIT är att sammanföra institutioner för högre utbildning, forskningsorganisationer och företag i nya typer av partnerskap, s.k. kunskaps- och innovationsgrupper. Sådana grupper har hittills inrättats inom tre områden: hållbar energi, klimatförändring och IKT. Resultaten har hittills varit positiva. Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka och utvärdera verksamheten i de grupper inom EIT som har kommit igång och lägga fram förslag inom ramen för Horisont 2020 för en utvidgning av EIT från och med 2014.

Kommissionen kommer också att stödja samarbete mellan näringslivet och den akademiska världen genom att skapa ”kunskapsallianser” mellan utbildningsinstitutioner och företag, med syftet att ta fram nya tvärvetenskapliga läroplaner för att komma till rätta med luckor i fråga om innovationskompetens och främja företagande. För detta ändamål inleddes ett pilotprojekt 2011. Under 2012 kommer kommissionen att föreslå en ram för det europeiska området för forskningsverksamhet och stödja åtgärder för att undanröja hinder för rörlighet och gränsöverskridande samarbete, med målet att de ska genomföras före slutet av 2014. Kommissionen kommer också 2012 att lansera ”U-Multirank” – ett resultatbaserat verktyg för rankning och information för profilering av universitet. De första resultaten från U-Multirank väntas 2013.

Två medlemsstater uppmanades i de landsspecifika rekommendationerna att förbättra sina forsknings- och innovationssystem, särskilt ramen för privat forskning och innovation. När det gäller genomförandet visar de första tecknen att vissa framsteg har gjorts på detta område, men de är fortfarande begränsade.

3.2. Flaggskeppsinitiativet En digital agenda för Europa

IKT är en av de viktigaste drivkrafterna för tillväxt, och ligger till grund för hälften av produktivitetstillväxten i moderna ekonomier. I jämförelse med de främsta konkurrenterna har Europa dock hamnat på efterkälken när det gäller IKT-investeringar

och utbyggnad av höghastighetsbredband, och utnyttjar inte till fullo potentialen för tillväxt och sysselsättning i dessa sektorer, som borde vara snabbt växande.

Enligt resultattavlan för den digitala agendan¹⁰ görs det framsteg i fråga om detta flaggskeppsinitiativ, men insatserna måste intensifieras för att de därtill hörande målen ska kunna uppnås. Av de 101 åtgärder som planerats inom ramen för de sju pelarna i den digitala agendan har 14 åtgärder redan avslutats under 2010 och 2011, och ytterligare 50 åtgärder är på väg att avslutas enligt planerna under de följande 12 månaderna. Att undanröja hindren för utbredning av snabb internettillgång och skapa förtroende för onlinemiljön skulle kunna ge skjuts åt BNP-tillväxten, stärka Europas konkurrensfördelar och skapa nya arbetstillfällen och företag. De mest brådskande åtgärderna i den digitala agendan rör skapandet av en digital inre marknad, som skulle kunna generera ytterligare BNP-tillväxt på 4 % under de närmaste tio åren¹¹.

Den världsomfattande efterfrågan på **bredband** har ökat med 50–60 % per år. I dag är över 50 % av bredbandsförbindelserna i Japan och 40 % i Sydkorea fiberbaserade och möjliggör anslutningar med hög kapacitet. Den motsvarande andelen i Europa är däremot endast 5 %. En ökning av användningen av bredband med tio procentenheter förväntas leda till en ökning av BNP med 0,9–1,5 procentenheter. Investeringar i bredband bör därför vara en central del av EU:s tillväxtstrategi, särskilt genom att utnyttja tillgänglig nationell och regional finansiering, införa andamålsenliga stadsplanebestämmelser för att minska utbyggnadskostnaderna och fokusera på att dra nytta av synergieffekter med energiinfrastruktur för att påskynda tillhandahållandet av smarta nät. År 2010 lade kommissionen fram ett meddelande¹² med förslag till gemensamma regler för hur EU:s politik och nationell politik bör utformas för att målen när det gäller bredband ska nås. Denna åtgärd syftar till att påskynda utvecklingen av internet med mycket hög hastighet. Meddelandet antogs tillsammans med en rekommendation om den nya generationens accessnät, i syfte att uppmuntra till investeringar genom tydliga och effektiva regleringar.

Ökningen av den mobila internettrafiken medför ett behov av större tillgång till **spektrumband**. Om detta vittnar spridningen av smartphones (som kan få en täckning på 100 % av världens befolkning 2020) och den explosionsartat ökade användningen av pektdatorer (enligt prognoserna 62 miljoner enheter år 2011¹³). Den ökade användningen av video, som redan står för två tredjedelar av all mobil trafik, kräver högre kapacitet. Tjänster som är beroende av radiospektrum svarar för 2 % och 2,5 % av EU:s BNP (cirka 250 miljarder euro). Det finns 3,5 miljoner arbetstillfällen i Europa inom industrin för trådlös elektronisk kommunikation, som genererar ungefär 130 miljarder euro årligen i skatteintäkter och bidrar direkt till EU:s BNP med 140 miljarder euro. Det femåriga radiospektrumpolitiska programmet, som i princip har godkänts av EU-institutionerna, bör antas av Europaparlamentet och rådet så snabbt som möjligt i början av 2012.

Tillväxtpotentialen i **e-handeln** är fortfarande i det närmaste outnyttjad i EU. Den spelar en viktig roll för handeln mellan företag, eftersom 27 % av företagen gör inköp och 13 % bedriver försäljning på internet. Trots detta utgör e-handeln för närvarande endast 3,4 % av detaljhandeln. 40,4 % av befolkningen handlade på internet 2010, men endast 9 %

¹⁰ http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/index_en.htm.

¹¹ http://ec.europa.eu/bepa/pdf/monti_report_final_10_05_2010_en.pdf.

¹² KOM(2010) 472 slutlig, 20.9.2010.

¹³ Rapport från IDC, september 2011.

gjorde inköp från ett annat land än sitt eget (Eurostat). De ekonomiska fördelar som konsumenterna i dag drar av e-handeln med varor i form av lägre priser och ett större utbud uppskattas enligt färsk forskning uppgå till ca 11,7 miljarder euro, ett belopp som motsvarar 0,12 % av EU:s BNP. Om e-handeln skulle växa till 15 % av den sammanlagda detaljhandeln och handelshindren på den inre marknaden avlägsnas skulle de ekonomiska fördelarna för konsumenterna uppgå till uppskattningsvis ca 204 miljarder euro, vilket motsvarar 1,7 % av EU:s BNP¹⁴. Skillnaden mot Förenta staterna när det gäller inköp av musik och böcker på internet är slående. År 2010 var den digitala musikförsäljningens andel 19 % av marknaden för musikinspelningar i EU, jämfört med 49 % i Förenta staterna. Två leverantörer av musik på internet bedriver verksamhet i alla 27 medlemsstater, men de flesta musiktjänster på internet är tillgängliga i bara en eller några medlemsstater. I Förenta staterna var försäljningen av e-böcker större än försäljningen av pocketutgåvor för massmarknaden under det första kvartalet 2011, medan e-bokmarknaden i EU är synnerligen liten.

Under 2011 har kommissionen lagt fram förslag till lagstiftning för att förbättra möjligheterna till alternativ tvistlösning mellan konsumenter och företag i EU. Ett av förslagen rör ett verktyg för onlinerekamationer för att på ett effektivt sätt lösa tvister som rör gränsöverskridande e-handel. Under 2012 kommer kommissionen att presentera förslag för att främja e-handel, bland annat genom ömsesidigt erkännande av e-autentisering och elektroniska signaturer och regler för att främja gränsöverskridande handel med digitalt innehåll genom en modernisering av EU:s upphovsrättssystem. Kommissionen kommer också att överväga åtgärder som stöder en integrering av EU-marknaderna för kort- och internetbetalning samt mobil betalning, på grundval av samråd om en grönbok. Kommissionen kommer också att föreslå ny lagstiftning för bättre skydd av personuppgifter och åtgärder när det gäller kontroll av efterlevnad och tillhandahållande av information för att öka konsumenternas förtroende för e-handel.

Det finns också möjligheter att göra effektivitetsvinster genom att förfaranden för elektronisk **upphandling** genomförs fullt ut i hela EU: enligt vissa uppskattningar skulle besparingarna kunna uppgå till 50–70 miljarder euro per år. Kommissionen uppskattar att endast ca 5 % av förfarandena skedde på elektronisk väg 2009. I kommissionens förslag till modernisering av direktiven om offentlig upphandling som väntas i december 2011 anges därför åtgärder för att göra användningen av elektroniska förfaranden till regel snarare än undantag.

För att stödja avancerade digitala tjänster behövs en EU-strategi för **datormoln** för att skapa rättslig förutsebarhet för europeiska företag och förvaltningar som vill erbjuda och använda molnbaserade tjänster, vilka snabbt håller på att bli en grundförutsättning för effektivitet och entreprenörskap i dagens digitala ekonomi. Användningen av datormoln uppskattas bidra till BNP med ca 0,1 % på kort sikt och 0,4 % på medellång sikt, och till en början skapa ca 300 000 nya arbetstillfällen i Europa¹⁵. Kommissionen kommer senast 2013 att föreslå en EU-strategi för datormoln, för att ge europeiska tjänsteleverantörer och användare den rättsliga förutsebarhet de behöver.

¹⁴ Civic Consulting (2011): *Consumer market study on the functioning of e-commerce*.

¹⁵ Federico Etro (2010), "The economic impact of cloud computing". *Review of Business and Economics*.

Det krävs också kraftfulla åtgärder för att stärka säkerheten på internet och minska de kostnader som föranleds av de ökande angreppen på denna viktiga infrastruktur för den inre marknaden. Kommissionen planerar att föreslå en ambitiös EU-strategi för internetsäkerhet 2012.

3.3. Flagskeppsinitiativet Ett resurseffektivt Europa

Europa kan vinna ekonomiskt på att ta itu med utmaningarna på områdena energi, klimat och resurser. Med hjälp av EU:s energieffektivitetsmål att spara 20 % energi fram till 2020 skulle konsumenternas energiutgifter kunna minskas med upp till 1 000 euro per hushåll per år och Europas industriella konkurrenskraft förbättras, vilket kan skapa 2 miljoner nya jobb före 2020. I ett bredare resurseffektivitetsperspektiv framgår det av de preliminära modellresultat som lagts fram för kommissionen att en minskning av ekonomins totala råvarubehov med 15 % kan öka BNP med upp till 3,6 % och öka sysselsättningen i hela EU med 2,5 miljoner. Varje minskning av råvarubehovet med en procentenhet skulle vara värd cirka 25 miljarder euro för företagen och motsvara upp till 150 000 nya arbetstillfällen¹⁶. Företagen skulle kunna göra betydande besparingar (ca 25 miljarder euro per år enbart i Förenade kungariket) med hjälp av resurseffektivitetsåtgärder som medför låga eller inga kostnader alls, genom att använda råvaror mer effektivt och producera mindre avfall. De sektorer som konstaterades ha den största potentialen var kemikalier, mineraler, metalltillverkning, elproduktion, el-, vatten- och gasförsörjning, byggverksamhet och avfallshantering¹⁷. Trots att koldioxidutsläppen minskar till följd av den ekonomiska krisen kommer det enligt prognoserna att krävas att vissa medlemsstater antar ytterligare strategier för att de ska uppnå sina nationella utsläppsmål före 2020. Det kommer likaså att krävas effektiva åtgärder för att uppnå målen i fråga om förnybar energi och energieffektivitet. I detta sammanhang krävs en betydande ökning av investeringarna i energiinfrastruktur, energiöverföringsnät, förnybar energi och byggnaders energieffektivitet.

Kommissionen har genomfört 14 av de 20 planerade strategiska initiativen inom ramen för flagskeppsinitiativet för resurseffektivitet. För att ytterligare vägleda genomförandet av flagskeppsinitiativet har kommissionen lagt fram en färdplan med konkreta åtgärder, en förteckning över de ekonomiska sektorer som förbrukar mest resurser och har de största miljöeffekterna, och förslag till verktyg och indikatorer som kan vägleda insatserna i Europa och internationellt. Kommissionen har särskilt lagt fram ett förslag till direktiv om energieffektivitet i vilket det fastställs en rad energieffektivitetsåtgärder som bör genomföras för ytterligare energibesparingar. Ett meddelande om tryggad energiförsörjning och internationellt samarbete har antagits, med en omfattande strategi för EU:s yttre förbindelser på energiområdet. Kommissionen har utarbetat en färdplan för övergången till en konkurrenskraftig koldioxidsnål ekonomi, med etappmål för kostnadseffektiva utsläppsminskningar i överensstämmelse med målet om en minskning på 80–95 % fram till 2050. Den stegvisa övergången till en koldioxidsnål ekonomi skulle förbättra energitryggheten och minska de genomsnittliga bränslekostnaderna i EU med

¹⁶ Indikatorn för råvarubehovet utgör den sammanlagda volym av råmaterial som utvinns från naturen för ekonomisk verksamhet i ett land. Den anger den materialmässiga grunden för en ekonomi. Här ingår utvinning inom det egna landet och resursbehov som tillgodoses genom import.

¹⁷ *Further Benefits of Business Resource Efficiency*, Oakdene Hollins, 2011.

mellan 175 och 320 miljarder euro per år. Andra fördelar är bl.a. bättre luftkvalitet och folkhälsa, vilket kan innebära en årlig kostnadsbesparing på upp till 27 miljarder euro år 2030. Kommissionen har också lagt fram en ny vitbok om transport, i syfte att främja ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem. I vitboken fastställs ambitiösa mål för utfasning av fossila bränslen inom transporter, för att upprätta ett verkligt gemensamt europeiskt transportområde och minska beroendet av olja.

Under 2011 har kommissionen godkänt ett paket med lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det innebär ett kraftfullt åtagande för att avsevärt förbättra förvaltningen av naturresurser. Det föreslås ändringar av både den första och den andra pelaren i den gemensamma jordbrukspolitiken, för att bättre hantera utmaningarna på miljö- och klimatområdet på gårdsnivå och skapa incitament för hållbar ekonomisk utveckling i landsbygdsområden.

Att fullborda den **inre marknaden för energi** är en förutsättning för att till fullo kunna utnyttja den sparpotential som en verkligt integrerad alleuropeisk marknad för gas och el kan ge tack vare ökad likviditet och konkurrens. Marknadsintegrationen kommer också tack vare större balanseringsområden att öka energitryggheten och underlätta integrationen av nya förnybara energikällor. Ökad gränsöverskridande handel med el och gas kan jämna ut pristoppar och underlätta marknadstillträdet för nya aktörer och på så sätt stimulera innovation och konkurrens.

För att den inre energimarknaden ska fungera väl är det av avgörande betydelse att det finns samordnade strategier för den nationella politiken i frågor som påverkar angränsande länder. I lagstiftningsarbetet på nationell nivå och vid främjandet av investeringar, t.ex. när det gäller priser och beskattning, bör samverkan mellan olika instrument bedömas noga för att sörja för en stabil investeringsmiljö för europeiska industrier och tjänsteleverantörer. T.ex. inom sektorn för förnybar energi bör drastiska ändringar av politiken, även med retroaktiv verkan, undvikas för att förebygga onödiga regleringsrisker som undergräver den förnybara elproduktionens bärkraftighet. De nuvarande stödsystemen för förnybar energi bör bli mer kostnadseffektiva. Utmaningen är att stödja storskalig produktion, vilket gör det möjligt för marknadsaktörerna att sänka kostnaderna, samt att minska subventionerna och integrera förnybar energi på en verklig europeisk marknad.

I alla framtida energiscenarier spelar **energiinfrastrukturen** en viktig roll för att balansera utbud och efterfrågan i hela unionen. EU:s el- och gasnät måste därför moderniseras och utvidgas snabbt. Kommissionens lade nyligen fram ett förslag till en ny energiinfrastrukturförordning som ska ersätta de nuvarande TEN-E-riktlinjerna¹⁸. Syftet med den nya rättsliga ramen är att garantera att utbyggnaden av strategiska energinät och lagringsanläggningar i EU:s olika regioner kan slutföras fram till 2020. Den EU-finansiering på 9,1 miljarder euro som ingår i kommissionens förslag för fonden för ett sammankopplat Europa kommer att göra det möjligt att fullt ut genomföra de investeringar för 200 miljarder euro som behövs för infrastrukturprojekt som är väsentliga ur europeisk synpunkt fram till 2020. Denna investering kommer att få en betydande positiv inverkan på BNP och sysselsättningen, med en kumulativ effekt på

¹⁸ KOM(2011) 658, 19.10.2011.

upp till ca + 0,4 % av BNP och ytterligare 400 000 arbetstillfällen under perioden 2011–2020.

Enligt undersökningar rörande **energi- och resurseffektivitet** skulle bättre konstruktion och användning av byggnader i EU påverka 42 % av den slutliga energiförbrukningen¹⁹, ca 35 % av växthusgasutsläppen²⁰ och mer än 50 % av alla utvunna material²¹. Detta skulle också kunna leda till vattenbesparingar på upp till 30 %²². Byggnadssektorn sysselsätter 8 % av EU:s arbetskraft. Ca 230 000 personer arbetar med tillverkning och installation av isolering. Eftersom investeringar i energieffektivitet delvis finansieras genom energibesparingar kan offentliga åtgärder för att avlägsna hinder, t.ex. tillgång till kapital och information, få en stark hävstångseffekt. Genom att snabbt anta förslaget till direktiv om energieffektivitet skulle man kunna komma närmare ett uppfyllande av Europa 2020-målet, skapa nödvändiga ramvillkor²³ och låta medlemsstaterna ställa upp sina effektivitetsmål och lämna in de första rapporterna före slutet av 2012.

EU:s strukturfonder skulle också kunna utnyttjas bättre för att främja energieffektivitet och förnybar energi. Ytterligare investeringar i hållbar energi kan mobiliseras med hjälp av EU:s stödmekanismer Elena (lokalt energibistånd) och EEE-F (europeiskt instrument för energieffektivitet). Genom att involvera leverantörer av energitjänster kan finansiering fås eller indirekt genereras för de initiala investeringskostnaderna för renoveringar eller främjande av energieffektivitet i den offentliga sektorn.

Utfasning av **stöd som är skadliga för miljön** ökar resurseffektiviteten och främjar ekonomisk tillväxt. Ineffektiva stöd är ett hinder för förändring av föråldrade tekniska lösningar och företagsstrukturer samt för investeringar i ren energi och annan miljövänlig teknik. Ett avskaffande av de ineffektiva stöden skulle också kunna bidra till konsolidering av de offentliga finanserna. Det direkta inkomstbortfallet kan uppgå till närmare 0,5 % av EU:s BNP (60 miljarder euro) och välfärdsförlusterna till följd av snedvridningar av konsumenternas val är betydande och uppskattas till 0,1–0,3 % av BNP (12–37 miljarder euro). Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att identifiera de mest betydande miljöskadliga stöden under 2012 och utarbeta planer för att fasa ut dem²⁴.

Det finns goda möjligheter att utveckla **miljöskatter** för möta dagens och morgondagens utmaningar när det gäller klimatförändring, vattenbrist, energitrygghet och begränsade resurser i allmänhet. Om miljöskatter genomförs på ett budgetneutralt sätt och kombineras med en överflyttning av skattebördan från arbete leder de till en bättre tilldelning av resurser och ökad sysselsättning²⁵. Denna skatteväxling kommer att underlättas genom antagandet av kommissionens förslag till ändring av direktivet om

¹⁹ KOM(2007) 860 slutlig, 21.12.2007.

²⁰ KOM(2007) 860 slutlig, 21.12.2007.

²¹ KOM(2007) 860 slutlig, 21.12.2007.

²² KOM(2007) 414 slutlig, 18.7.2007.

²³ KOM(2011) 370, 22.6.2011.

²⁴ KOM(2011) 571, 20.9.2011.

²⁵ T.ex. beräknas en permanent minskning av den genomsnittliga skattebördan på arbete i normalfallet öka sysselsättningsgraden med cirka 0,4 procentenheter på lång sikt. OECD (2006), *OECD Employment Outlook 2006 – Boosting Jobs and Incomes: Policy Lessons from Reassessing the OECD Job Strategy*, Paris.

beskattning av energiprodukter²⁶. Genom en korrekt prissättning kan man dessutom bidra till att stimulera till nya industrier och investeringar i miljövänlig teknik.

Vissa landsspecifika rekommendationer i den europeiska planeringsterminen rörde frågor som hänger samman med hållbar tillväxt, bl.a. energimarknadernas funktion, konkurrens, länkar mellan nätverk och resurseffektivitet. När det gäller genomförandet visar de första indikationerna att de flesta medlemsstater har gjort framsteg med att följa rekommendationerna.

3.4. Flaggskeppsinitiativet En industripolitik för en globaliserad tid

Tillverkningsindustrin har gått i bräschen för återhämtningen från den ekonomiska krisen. Produktionen har ökat med ca 15 % från bottennoteringen i början av 2009. Den ekonomiska återhämtningen i EU:s industri har dock mattats av under de senaste månaderna, och framtidstron i näringslivet ligger åter på en genomsnittlig nivå. De osäkra utsikterna för den europeiska ekonomin och turbulensen i samband med skuldskrisen i euroområdet har inverkat skadligt på industrins framtidstro. Återhämtningen påverkas också negativt av höga energipriser och ihållande problem med tillgång till finansiering. EU:s industri står emellertid nu bättre rustad för en avmattning, eftersom lagren är mindre och produktiviteten är högre än 2008.

Flaggskeppsinitiativet En integrerad industripolitik för en globaliserad tid omfattar 70 nyckelåtgärder, av vilka många redan håller på att genomföras av kommissionen. Kommissionen ser exempelvis till att nya politiska förslag som har en betydande inverkan på konkurrenskraften och små och medelstora företag utvärderas grundligt. Så har skett i fråga om förslaget om utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem, för att undanröja risken för koldioxidläckage, och förslaget om kapitalkravsdirektivet IV.

Kommissionen kommer också att föreslå konkreta åtgärder för att **minimera regleringsbördorna** för små och medelstora företag, i synnerhet mikroföretag. De planerade åtgärderna går bland annat ut på eventuella undantag för mikroföretag och småföretag från det befintliga regelverket, att öka medverkan från mindre företag i utarbetandet av förslag till EU-lagstiftning, inbegripa mikroenheter i det befintliga testet för små och medelstora företag och införa en resultattavla med uppgifter om undantag och enklare system för små och medelstora företag samt mikroföretag i kommissionens förslag till ny EU-lagstiftning. Kommissionen är också angelägen om att lagstiftaren antar dessa förslag och att de genomförs i medlemsstaterna.

En översyn av **småföretagsakten** för Europa gjordes i februari 2011²⁷, med fokus på förbättrad tillgång till finansiering, ett gynnsammare regelklimat och hjälp till småföretag för att klara av globaliseringens utmaningar. Den sistnämnda aspekten har utvecklats ytterligare genom uppföljningsåtgärder, bl.a. den nya strategi för att stödja internationaliseringen av små- och medelstora företag som antogs i november 2011²⁸. I översynen påpekades behovet av att medlemsstaterna främjar företagsklimatet genom att anta smart lagstiftning, avskaffa onödiga bestämmelser och tillstånd, införa enklare

²⁶ KOM(2011) 169, 13.4.2011.

²⁷ KOM(2011) 78, 23.2.2011.

²⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm.

förfaranden med hjälp av e-förvaltning och förkorta tiden för att starta ett nytt företag till tre arbetsdagar.

Kommissionen kommer före slutet av 2011 att lägga fram en handlingsplan för att förbättra **tillgången till finansiering** för små och medelstora företag. Den kommer att åtföljas av ett förslag om hur tillgången till riskkapital i hela Europa kan underlättas genom att man inför ett EU-riskkapitalpass. Med hjälp av det kan riskkapitalfonder anskaffa kapital i alla 27 medlemsstater på grundval av en enda registrering. Om initiativet blir en framgång kan det bidra till att skapa upp till 315 000 nya arbetstillfällen och en ökning av BNP med 100 miljarder euro. Kommissionen strävar efter att avskaffa all skattemässigt ogynnsam behandling av investeringar av riskkapital över gränserna och att minska de administrativa bördorna.

Ökad konkurrens inom hela ekonomin förutsätter inte bara horisontella och sektorspecifika reformer på produkt- och tjänstemarknaderna samt ett effektivt genomförande av konkurrensbestämmelserna, utan också **övergripande institutionella ramar som främjar ökad konkurrens** på alla nivåer (EU-nivå, nationell, regional och lokal) till en begränsad kostnad för medlemsstaterna. Detta inbegriper att konkurrensmyndigheterna, tillsynsmyndigheterna för enskilda sektorer och de rättsliga myndigheter som ansvarar för skyddet och främjandet av konkurrensen spelar en aktiv roll. Ett välfungerande civilrättsligt system är en synnerligen viktig del av en institutionell ram som främjar konkurrens och tillväxt.

När det gäller området industriell innovation lade högnivågruppen för viktig möjliggörande teknik fram sin slutrapport i juni 2011. Den innehåller konkreta rekommendationer om utvecklingen och användningen av denna teknik²⁹. Denna teknik har en oerhörd marknadspotential, med en årlig tillväxt på 5–16 % per år fram till 2020 och avgörande spridningseffekter i fråga om innovation och tillväxt på industrisektorer i efterföljande led. I juni lade kommissionen också fram ett förslag om en omfattande modernisering av det europeiska standardiseringssystemet³⁰. Enligt förslaget ska bl.a. standarder för tjänster tas med i det europeiska systemet och industriella specifikationer på IKT-området ges ett större erkännande.

Kommissionen har lagt fram några **sektorsspecifika initiativ**, bland annat antagit en rymdstrategi³¹ i syfte att stärka den europeiska rymdsektorn och återupptagit Cars 21-processen³² som underlag för utarbetandet av EU:s strategi för rena och energieffektiva fordon. Det finns en betydande marknadspotential för elfordon. Antalet hybridfordon väntas öka från 100 000 i dag till 1 miljon år 2020, och på marknaden för helt elektriska fordon väntas antalet enheter uppgå till 750 000 år 2020. Kommissionen fortsätter också sina ansträngningar för att komma till rätta med problemen med den energiintensiva industrin, särskilt genom att inrätta ett hållbart system för en koldioxidsnål industri och främja ytterst koldioxidsnål produktionsteknik samt utveckla ett offentlig-privat partnerskap för att stimulera till innovation i den energiintensiva processindustrin.

²⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/key_technologies/kets_high_level_group_en.htm.

³⁰ KOM(2011) 311 och KOM(2011) 315, 1.6.2011.

³¹ KOM(2011) 152, 4.4.2011.

³² Det första mötet i den återinrättade högnivågruppen ägde rum den 10 november 2010.

De första uppgifterna tyder på att medlemsstaternas genomförande av de landsspecifika rekommendationerna på detta område har varit ojämnt. Genomförandet av rekommendationerna om små och medelstora företags tillgång till finansiering är relativt bristfälligt. Situationen är något bättre i fråga om åtgärder för att förbättra företagsklimatet, t.ex. minska de administrativa bördorna, förbättra den administrativa kapaciteten eller rättsväsendets effektivitet. Sex av de tio medlemsstater som rekommenderades att förbättra företagsklimatet har vidtagit åtgärder, men de är otillräckliga i de flesta fall.

3.5. Flaggskeppsinitiativet En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen

Höjda sysselsättningsnivåer och en förbättrad arbetsproduktivitet är två grundläggande källor till tillväxt, tillsammans med investeringar och innovation. Det finns för närvarande 23 miljoner arbetslösa i EU, vilket motsvarar 10 % av befolkningen i arbetsför ålder.

Den svagt positiva utvecklingen i fråga om arbetslöshetsgraden i EU sedan 2010 har avstannat. Andelen långtidsarbetslösa av det totala antalet arbetssökande överstiger 40 % och har stigit med en tredjedel från en andel på 30 % för två år sedan. Andelen personer i hushåll med särskilt låg arbetsintensitet har stigit i 12 av de 15 medlemsstater för vilka uppgifter finns tillgängliga.

En återhämtning som inte skapar nya arbetstillfällen leder inte bara till betydande ekonomiska och sociala kostnader, utan vittnar också om strukturella brister på arbetsmarknaden som försvagar tillväxtpotentialen på medellång till lång sikt. Den ekonomiska återhämtningen hämmas särskilt av kompetensglapp och brist på kvalificerad arbetskraft. Antalet lediga tjänster började öka från och med mitten av 2009, men när det gäller arbetslösheten finns det inga tecken på förbättring. Detta tyder på ett glapp mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden, till följd av t.ex. bristande kvalifikationer eller begränsad rörlighet, åtminstone inom vissa sektorer och regioner.

Strategier för livslångt lärande är av avgörande betydelse för att ge människor de färdigheter som behövs på arbetsmarknaden. År 2000 hade 22 % av den sysselsatta befolkningen i EU utbildning på hög nivå, medan 29 % hade låg utbildning. År 2010 var förhållandet det omvända. År 2020 kommer 35 % av arbetstillfällena att förutsätta högre utbildning och efterfrågan på lågkvalificerad arbetskraft kommer att sjunka med 12 miljoner arbetstillfällen. Utbildningsresultatet motsvarar för närvarande inte det ökade behovet av kvalificerad arbetskraft för de tillgängliga arbetstillfällena. För närvarande lämnar en av sju (14,41 %) ungdomar i EU i åldern 18–24 år utbildningssystemet med högst grundskoleutbildning och deltar inte i ytterligare utbildning (elever som slutar skolan i förtid) och många har kvalifikationer som inte motsvarar arbetsmarknadens behov. Vidare uppfyller över en femtedel av alla barn inte grundläggande krav på läskunnighet och räknefärdighet (mätt vid 15 års ålder).

Politiska åtgärder för att ta itu med dessa utmaningar håller på att utarbetas inom ramen för flaggskeppsinitiativet för ny kompetens och nya arbetstillfällen. Goda framsteg har gjorts med de 13 nyckelåtgärderna, t.ex. den kompetenskarta för EU som väntas stå färdig 2012. Syftet med den är att öka öppenheten för arbetssökande, arbetstagare, företag och/eller offentliga organ genom att tillhandahålla prognoser för tillgången på kvalificerad arbetskraft och behovet på arbetsmarknaden fram till 2020. Framsteg har

också gjorts med de sektorsspecifika initiativen i flaggskeppsinitiativet, t.ex. handlingsplanen rörande hälso- och sjukvårdspersonal.

Förslagen till lagstiftning om översynen av EU:s arbetsrätt är under utarbetande. Arbetsmarknadens parter har enats om att förhandla om en översyn av arbetstidsdirektivet. Ett paket med två lagförslag om utstationering av arbetstagare kommer enligt planerna att antas under de närmaste veckorna. En rekommendation från rådet om att främja validering av icke-formellt och informellt lärande väntas under första halvåret 2012. Ett praktiskt online-verktyg för allmänheten för att registrera kvalifikationer som man fått genom arbete eller andra erfarenheter kommer att vara fullt fungerande senast i oktober 2012. Kommissionen kommer under andra halvåret 2012 att anta ett meddelande med en omfattande granskning av kompetensproblematiken i Europa.

3.6. Flaggskeppsinitiativet Unga på väg

Den nuvarande situationen på arbetsmarknaden är särskilt svår för unga personer. Arbetslöshetsgraden för ungdomar är över 20 %, dubbelt så hög som för hela befolkningen. Det minskade antalet fasta anställningar till följd av krisen har drabbat ungdomarna oproportionerligt hårt. Ungdomar är överrepresenterade när det gäller tillfälliga kontrakt, men har inte gynnats i någon större utsträckning av den senaste tidens nettotillväxt av sådana kontrakt.

För alla planerade åtgärder inom ramen för flaggskeppsinitiativet Unga på väg har arbetet inletts. Vissa nyckelåtgärder har redan vidtagits för att bekämpa ungdomsarbetslösheten, t.ex. Youth@Work, en informationskampanj för att bygga upp kontakter mellan ungdomar och småföretag och ”Europeisk övervakning av lediga platser” som samlar aktuell information om lediga platser, och dessutom kan fungera som ett redskap för tidig varning om flaskhalsar och glapp mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.

På utbildningsområdet antogs den 7 juni 2011 en rekommendation från rådet om strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid, med en ram för medlemsstaterna för enhetliga, övergripande och evidensbaserade strategier mot skolavhopp. Den bör nu genomföras.

I oktober 2011 antog kommissionen dessutom ett meddelande om modernisering av systemen för högre utbildning, med ett förslag till garantimöjlighet för studielån inom ramen för Erasmus-utbyttssystemet för mastersutbildningar. Syftet är att förbättra rörligheten för studenter på mastersutbildningar i hela Europa.

Syftet med den europeiska ramen för sysselsättning bland ungdomar är att säkerställa en fast politisk samordning på europeisk nivå inom ramen för de gemensamma principerna för flexicurity. Ramen bygger på fyra pelare: 1) hjälp med ett första arbete och början på en yrkeskarriär, 2) stöd till ungdomar som riskerar utestängning, 3) adekvata sociala skyddsnät för ungdomar och 4) stöd till unga företagare och egenföretagande. Som en del av ramen har kommissionen föreslagit att medlemsstaterna ska vidta åtgärder på följande särskilda områden: Ungdomsgarantier för att se till att alla unga människor är i arbete, vidareutbildning eller deltar i aktiveringsåtgärder inom fyra månader efter avslutad skolgång, ett enhetligt tillsvidarekontrakt för att minska segmenteringen av arbetsmarknaderna, och arbetslöshetsersättning och socialbidrag för ungdomar inom

ramen för ett tillvägagångssätt som bygger på ömsesidiga skyldigheter. I samband med det kommande initiativet för ungdomars möjligheter, som kommissionen lägger fram före utgången av detta år, kommer ytterligare åtgärder att behövas för att stödja ungdomars inträde på arbetsmarknaden, erbjuda fler praktikantplatser och främja ungdomars rörlighet.

3.7. Flaggskeppsinitiativet Europeisk plattform mot fattigdom

Att främja **inkluderande arbetsmarknader och samhällen** är ett värdefullt mål i sig, men det **inverkar också på tillväxten** genom bättre arbetsmarknadsresultat, ökad samlad efterfrågan och stärkt framtidstro. Dessa tre områden utgör också tre betydande flaskhalsar som hindrar en stabil återhämtning.

I de få länder där det redan finns uppgifter tillgängliga om den ekonomiska krisens inverkan på inkomsterna har hushållens disponibla inkomster sjunkit betydligt³³. Det finns dessutom tecken på att både inkomstfattigdom (i synnerhet barnfattigdom) och allvarlig materiell fattigdom utgör ett allt större problem i flera medlemsstater. Allteftersom andelen långtidsarbetslösa stiger och många inte längre får arbetslöshetsersättning finns det en risk för att den disponibla inkomsten för låginkomsttagarna sjunker betydligt.

Konsumtionsbenägenheten för låginkomsttagare tenderar att vara hög, eftersom de måste spendera största delen av sina inkomster på nödvändiga varor och tjänster. Om inkomsterna för dem som är på den nedre delen av inkomstskalan ytterligare minskar kan detta därför få en varaktig inverkan på den inhemska efterfrågan och därmed på tillväxten³⁴. Av denna anledning är det viktigt med konsumentinflytande, för att konsumenterna ska kunna göra optimala konsumtionsval och maximera sitt välbefinnande.

För närvarande pågår arbetet med de 10 nyckelåtgärderna inom ramen för flaggskeppsinitiativet om en plattform mot fattigdom och social utestängning. Vissa har redan inletts i år, t.ex. den nya europeiska agendan för integration, som har till syfte att stödja medlemsstaternas insatser för att främja tredjelandsmedborgares aktiva deltagande i samhället och EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer.

Initiativet för socialt företagande antogs i oktober 2011. Nyckelåtgärderna inom ramen för initiativet kommer att genomföras under de närmaste månaderna, med början med den nya ramen för sociala investeringsfonder, den nya investeringsprioriteringen för sociala företag i de föreslagna strukturfonderna eller det kommande utkastet till förordning om en stadga för europeiska stiftelser.

En vitbok om pensioner, där frågan om hållbara och tillräckliga pensioner i situationen efter krisen tas upp, kommer enligt planerna att antas under de närmaste månaderna.

För att bekämpa **fattigdom och social utestängning** bör systemen för socialt skydd moderniseras i enlighet med de gemensamma principerna för aktiv inkludering. Särskilt offentliga tjänster är en viktig faktor när det gäller att stödja integration på

³³ T.ex. med över 15 % för medelinkomsttagarna i Litauen och Lettland, 8 % i Estland och 2–4 % i Spanien, Irland och Förenade kungariket.

³⁴ IMF (2011): *World Economic Outlook Report 2011, Global Prospects and Policies*, Washington.

arbetsmarknaden och social inkludering. Vidare spelar tillgången till effektiva och överkomliga tjänster en avgörande roll för att minska de privata utgifterna och därigenom öka den disponibla inkomsten och minska fattigdomen och ojämlikheten³⁵. Enligt en OECD-undersökning om offentliga tjänster sjunker fattigdomssiffrorna betydligt om man räknar med de offentliga tjänsterna i hushållens inkomster. Fattigdomsriskerna minskar avsevärt: med närmare 40 % om en relativ fattigdomsgräns tillämpas, och med nästan 80 % om en fast fattigdomsgräns tillämpas. Naturaförmånerna skulle således sammantagna kunna minska fattigdomsklyftan med i genomsnitt 80 %.

Av de 30 miljoner européer över 18 år som saknar bankkonto uppskattas ca 6,4 miljoner inte ha fått eller vågat öppna ett konto³⁶. När det gäller avsaknad av bankkonto varierar situationen i EU. T.ex. i Rumänien och Bulgarien uppgav hälften av de som svarade på undersökningen att de inte har ett bankkonto. Konsumenter som saknar bankkonto drabbas sannolikt av problem i samband med sysselsättning samt när det gäller att hyra egendom och motta lön eller förmåner, och transaktionskostnaderna är högre för dem. I kommissionens rekommendation om tillträde till ett standardbetalkonto³⁷ ges närmare detaljer om vilka åtgärder som krävs för att bekämpa ekonomisk utestängning.

Boendekostnaderna och kvaliteten i boendet är viktiga faktorer för levnadsstandard och välbefinnande, särskilt för de mest utsatta människorna. Detta framkommer tydligt av EU:s indikatorer om boendekostnader och bostadslöshet³⁸. År 2010 använde 38 % av de personer som riskerade att drabbas av fattigdom över 40 % av sin disponibla inkomst på boende – mer än sex gånger så mycket som resten av befolkningen (6 %)³⁹. Samtidigt uppgick boendekostnadernas andel av den totala disponibla inkomsten till minst 32 % för hälften av befolkningen som riskerade att drabbas av fattigdom, jämfört med 16 % för resten av befolkningen. Om boendekostnaderna analyseras närmare framgår det att hyror och ränta på bostadslån utgör endast cirka 30 % av de sammanlagda bruttokostnaderna för boende, medan andra kostnader – reparationer, underhåll, bränsle och andra kostnader av olika slag – utgör cirka 70 %⁴⁰. Enligt kommissionens hushållsbudgetundersökning är boende, vatten, el och gas och andra bränslen den viktigaste enskilda faktorn i hushållens utgifter och motsvarar 27,7 % av hushållens konsumtion.

Boendekostnaderna, särskilt kostnaderna för el, gas och vatten, har en särskilt stor inverkan på fattigdomsnivåerna: om den disponibla inkomsten definieras efter att boendekostnaderna har dragits av, ökade andelen personer med en inkomst under 60 % av den (nya) medianinkomsten 2007 från 16 % till 22 % i EU som helhet⁴¹. Detta pekar på betydelsen av att till fullo genomföra direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el, inklusive artikel 3.8 som rör behovet av åtgärder mot energifattigdom.

³⁵ Se OECD (2011) *The impact of publicly provided services on the distribution of resources; Report for the European Commission*.

³⁶ *European Financial Integration Report 2008*, SEK(2009)19 slutlig av den 19 januari 2009.

³⁷ KOM(2011) 4977, 18.7.2011.

³⁸ En mer detaljerad analys ges i följedokumentet till den gemensamma rapporten om social trygghet och social integration 2010, avsnitt 5.2.

³⁹ Arbetsgruppen för indikatorer inom kommittén för socialt skydd har enats om att tröskeln på 40 % tyder på att ohållbara boendekostnader.

⁴⁰ Se rapporten *The Social Situation in the EU 2009*, avsnitt 3.2.1.

⁴¹ Se rapporten *The Social Situation in the EU 2009*, figur 69, s. 138.

3.8. Avhjälpa brister och flaskhalsar

3.8.1. Större utbyte av den inre marknaden

Upprättandet av den inre marknaden och öppnandet av gränserna har varit två av de främsta drivkrafterna för tillväxten i Europa under de senaste två decennierna. Det uppskattas att den inre marknadsintegrationen i EU under perioden 1992–2006 har skapat 2,75 miljoner nya arbetstillfällen och 2,1 % extra BNP-tillväxt. Den inomeuropeiska handeln motsvarar i dag 17 % respektive 28 % av världshandeln med varor och tjänster. När välstånd motsvarande ett belopp av 1 000 euro skapas i en medlemsstat, kommer uppskattningsvis 200 euro de andra medlemsstaterna till godo genom handel.

I **inre marknadsakten** från april 2011 anges tolv hävstångsfaktorer för att ytterligare komplettera och fördjupa den inre marknaden när det gäller tillgång till finansiering, enskilda individers rörlighet, offentlig upphandling, yrkeskvalifikationer, immateriella rättigheter, konsumenträttigheter, tjänster, nätverk, den digitala inre marknaden, beskattning, lagstiftningen för företag, socialt företagande och social sammanhållning. Kommissionen har redan presenterat flera av de 12 centrala lagförslagen i inre marknadsakten och kommer att lägga fram de återstående förslagen i slutet av året (med undantag av förslag till lagstiftning om elektroniska signaturer, e-identitet och e-autentisering). Dessa förslag bör alla godkännas av Europaparlamentet och rådet före slutet av 2012, så att det snabbt kan dras praktiska fördelar av dem i hela EU.

Genomförandet av inre marknadsakten är av avgörande betydelse för att skapa ett gynnsamt klimat för europeiska företag, särskilt små och medelstora företag, och återskapa och stärka framtidstron hos konsumenter och arbetstagare så att de med ökat förtroende tar vara på de möjligheter den inre marknaden erbjuder. Med hjälp av sin årliga resultattavla för konsumentmarknaden övervakar kommissionen marknaderna i hela ekonomin och kartlägger vilka marknader som inte fungerar för konsumenterna. EU:s handel med tjänster är redan betydande: den utgör mer än hälften av den världsomfattande handeln med tjänster. Handeln på den inre marknaden står i sin tur för över hälften av EU:s handel med tjänster. Möjligheterna på den inre marknaden för tjänster utnyttjas dock inte fullt ut. Tjänstesektorn står för över två tredjedelar av EU:s BNP och sysselsättning, men handeln med tjänster utgör fortfarande bara ungefär en femtedel av den totala handeln inom EU. Hindren för den inre marknaden för tjänster ligger delvis bakom den låga konkurrensnivån, som i sin tur påverkar produktiviteten.

Den inre marknaden har därför fortfarande en stor potential när det gäller att skapa ytterligare tillväxt och sysselsättning. I den europeiska planeringsterminen 2011 avsåg det största antalet av de landsspecifika rekommendationerna servicesektorn, bland annat uppmaningar att påskynda genomförandet av **tjänstedirektivet**⁴² fullt ut, att undanröja omotiverade hinder för marknadsinträde och ett ytterligare öppnande av marknaderna för högkvalificerade tjänster. Tjänstedirektivets tillämpningsområde omfattar ett stort antal olika ekonomiska verksamheter, som utgör omkring 45 % av EU:s ekonomi, bl.a. stora branscher som detaljhandel, byggverksamhet, företagstjänster, turism och de flesta reglerade yrken. Enligt försiktiga uppskattningar skulle genomförandet av tjänste-

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

direktivet kunna leda till en tillväxt på upp till 1,5 % av EU:s BNP. Framstegen hittills i medlemsstaterna är blandade. Beroende på vilka rekommendationerna det gäller har man i vissa fall genomfört en del reformer medan man i andra fall inte har gjort några framsteg alls.

För att till fullo utnyttja direktivets potential bör fokus nu flyttas från efterlevnaden av direktivet till att stärka konkurrenskraften. Kommissionen kommer att fortsätta att analysera kvaliteten på genomförandet och vid behov vidta formella åtgärder. Kommissionen kommer också under 2012 att lägga fram ytterligare åtgärder för att fördjupa den inre marknaden för tjänster.

Även utanför tjänstedirektivets tillämpningsområde finns det sektorer med stor tillväxtpotential. T.ex. i **hälso- och socialsektorn** skapades 4,2 miljoner arbetstillfällen 2000–2009. De utgör mer än en fjärdedel av de sammanlagda nya arbetstillfällena under den berörda perioden. Branschen står för 10 % av alla arbetstillfällen i länder som Danmark, Finland, Nederländerna och Sverige och motsvarar omkring 5 % av den totala ekonomiska produktionen. Den åldrande befolkningen kommer att öka efterfrågan på dessa tjänster och det bör därför göras lättare att utveckla sådana. Frågor som behöver åtgärdas är bl.a. bristen på kvalificerad personal inom sektorn i ett antal medlemsstater, begränsad etableringsfrihet på grund av olika omotiverade och oproportionella inskränkningar och problem rörande gränsöverskridande erkännande av yrkeskvalifikationer, som påverkar dessa och andra sektorer, bland annat utbildning, byggnadsverksamhet, tillverkningsindustri och företagstjänster.

Den ökande arbetslösheten i medlemsstaterna kommer att leda till att yrkesverksamma personer söker sysselsättning i andra medlemsstater⁴³, vilket innebär förändrade rörlighetsmönster inom EU. Den kommande moderniseringen av EU-lagstiftningen för att underlätta erkännandet av yrkeskvalifikationer⁴⁴ kan avhjälpa bristen på kvalificerad arbetskraft i vissa medlemsstater och samtidigt lindra arbetslöshetstrycket.

Förtroendet för den inre marknaden kommer också att förbättras hos alla berörda parter tack vare åtgärder som befäster den rättsliga ramen för tillhandahållandet av tjänster av allmänt intresse (statligt stöd och offentlig upphandling) och ser till att konkurrenskraften och liberaliseringen går hand i hand när det gäller respekten för arbetstagares och medborgares sociala rättigheter.

⁴³ Enligt färskta Eurobarometerundersökningar överväger 28 % av EU-medborgarna att arbeta utomlands.

⁴⁴ Direktiv 2005/36/EG.

Faktaruta 1: Genomförandet av tjänstedirektivet

Genomförandet av tjänstedirektivet har på ett avgörande sätt förbättrat funktionen hos den inre marknaden för tjänster. Direktivet har lett till att ett stort antal restriktioner har avskaffats. Under de två år som gått efter utgången av tidsfristen för att genomföra direktivet har mycket åstadkommit. Hundratals diskriminerande, omotiverade eller oproportionerliga krav (t.ex. tillstånd, avgifter eller ekonomiska behovstest) har avskaffats. De flesta medlemsstater har inrättat operativa gemensamma kontaktpunkter.

Direktivets potential kommer emellertid inte att kunna utnyttjas helt och hållet förrän alla medlemsstater har slutfört arbetet för att genomföra direktivet fullt ut. Detta är ännu inte fallet. För att till fullo utnyttja direktivets potential bör fokus flyttas från efterlevnaden av direktivet till att stärka konkurrenskraften.

24 av de 27 medlemsstaterna har slutfört antagandet av all nödvändig lagstiftning. I Österrike, Tyskland och Grekland är arbetet i slutfasen men en eller fler lagar har fortfarande inte antagits. Den 27 oktober 2011 beslutade kommissionen att dra dessa medlemsstater inför Europeiska unionens domstol eftersom de inte hade följt EU-lagstiftningen⁴⁵. I vissa medlemsstater har det funnits starka indikationer på att tjänstedirektivet har genomförts felaktigt eller ofullständigt, och kommissionen har under 2011 bistått dessa länder för att genomförandet ska förbättras⁴⁶. Kommissionen kommer att fortsätta att granska kvaliteten på genomförandet i samtliga medlemsstater och, där så är nödvändigt, vidta formella åtgärder.

Operativa gemensamma kontaktpunkter har nu inrättats i 24 av de 27 medlemsstaterna. Inrättandet har försenats i Rumänien, Slovakien och Slovenien. De nuvarande gemensamma kontaktpunkternas funktion måste dock förbättras betydligt. Den allvarligaste bristen gäller tillgången till elektroniska förfaranden (dvs. möjligheten att klara av administrativa formaliteter på internet). Bara i en tredjedel av medlemsstaterna kan man genomföra en stor del av förfarandena online via kontaktpunkterna⁴⁷. I Bulgarien, Irland och Malta går det inte alls att genomföra förfarandena online, och i nio medlemsstater kan endast ett litet antal förfaranden genomföras online⁴⁸. I de flesta medlemsstater är det fortfarande mycket svårt för användare från utlandet att använda de gemensamma kontaktpunkterna. Skälen är delvis språkliga (t.ex. i Österrike, Frankrike, Ungern och Italien är kontaktpunkterna tillgängliga endast på det nationella språket). Det finns också tekniska skäl: de flesta medlemsstater godkänner endast landets eget system för att underteckna en ansökningsblankett eller identifiera sig elektroniskt. Kontaktpunkterna måste på det hela taget bli mer användarvänliga och lyhörda för företagarnas behov.

Som ett led i insatserna för att förbättra genomförandet av tjänstedirektivet under 2012 kommer kommissionen att lösa vissa problem som framkommit vid den ömsesidiga utvärderingen av direktivet. Det finns fortfarande betydande hinder för ett gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster, t.ex. medlemsstaternas särskilda krav för aktieäggande i företag eller krav som begränsar valet av juridisk företagsform för tjänsteföretag. Det förekommer också praktiska svårigheter, t.ex. att medlemsstaterna ofta utnyttjar möjligheten att förbehålla vissa aktörer med särskilda kvalifikationer rätten att tillhandahålla vissa tjänster, särskilt när det gäller gränsöverskridande handel. Konkurrensen bör främjas mellan tjänsteleverantörer som använder infrastruktur i form av bredband, energi och transport. Rättvis tillgång måste ges till distributionsnäten och

⁴⁵ IP/11/1283, 27.10.2011.

⁴⁶ Möten har ägt rum med Bulgarien, Cypern, Lettland, Litauen, Portugal och Grekland.

⁴⁷ Österrike, Tjeckien, Danmark, Estland, Luxemburg, Nederländerna, Spanien, Sverige och Förenade kungariket.

⁴⁸ Cypern, Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Litauen, Lettland och Polen.

marknadstillträdet för nya aktörer måste underlättas så att priserna på allmännyttiga tjänster för företag kan sänkas. Om onödiga begränsningar av öppettiderna i detaljhandeln avlägsnas kan detta stimulera till nya investeringar och öka konsumtionen. Dessa insatser bör kompletteras av ett fullständigt genomförande av det tredje postdirektivet.

3.8.2. *Maximera verkan av EU-medel*

I den nuvarande ekonomiska situationen poängterar kommissionen behovet av att utnyttja EU:s befintliga budgetmedel maximalt och att införa en flerårig budgetram som i högre grad gör det möjligt att nå Europa 2020-målen⁴⁹.

De befintliga budgetposterna har en stor potential för att få till stånd ett betydande uppsving i tillväxten i EU. Olika storskaliga investeringar genom Sammanhållningsfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), särskilt för att förbättra miljö, transportinfrastruktur och energi- och bredbandsanslutningar, kan få en direkt inverkan på tillväxt och sysselsättning. Vid sidan av dessa direkta investeringar, erbjuder Eruf värdefullt stöd för företagande, investeringar i företag, innovation och forskning, och IKT för företag. Europeiska socialfonden (ESF) bedriver verksamhet på fyra prioriterade områden: sysselsättning, med särskild tonvikt på missgynnade grupper och ungdomar, kompetens och livslångt lärande, förbättring av anpassningsförmågan på arbetsmarknaden och främjande av social inkludering. Detta stöd är i många fall anpassat till de rekommendationer som getts till medlemsstaterna inom ramen för Europa 2020-strategin.

För att förbättra strukturfondernas potential att skapa tillväxt bör medlemsstaterna se till att **medel (om)prioriteras** till direkt stöd som avser landsspecifika rekommendationer eller områden med en hög tillväxtpotential, genom att utnyttja den flexibilitet som de landsspecifika programmen ger möjlighet till. I vissa fall kan det bli nödvändigt att **ändra programplaneringen**, om det för att stödja tillväxtkällor kan vara till fördel med ett intensivare och omedelbart utnyttjande av EU-finansiering. Tillväxt kan stödjas bl.a. med hjälp av följande åtgärder:

- Förbättra likviditeten för små och medelstora företag i ett klimat med finansiella begränsningar för bankverksamheten, genom ett mer intensivt utnyttjande av Jeremie-finansinstrumenten (lån, garantier och riskkapital).
- Investera mer i energieffektiviteten i byggnader (såsom redan har gjorts i Frankrike). Detta skulle också bidra till att trygga arbetstillfällena inom bygg- och anläggningssektorn, en sektor som har drabbats hårt av krisen och har en betydande underutnyttjad kapacitet.
- Öka resurseffektiviteten genom investeringar i miljöinnovation, förnybar energi och miljöteknik.
- Påskynda större projekt i konvergensregioner (såsom redan har gjorts i Grekland).

⁴⁹ Se även regionkommitténs yttrande av den 12 oktober 2011 om de regionala och lokala myndigheternas roll för att uppnå målen i Europa 2020-strategin.

- Utveckla en förteckning över prioriterade projekt som är redo att genomföras och direkt kan bidra till tillväxt, för att ersätta projekt som inte lever upp till sin potential. Kommissionen är beredd att erbjuda sin hjälp i denna process, såsom den redan har gjort i Grekland och Rumänien.
- Påskynda användningen av tillgängliga medel genom att minska antalet prioriteringar bland programmen för att förbättra förutsättningarna för tillväxt och minska regionala skillnader, såsom man nyligen kom överens med Italien inom ramen för handlingsplanen för sammanhållning.

Alla medlemsstater bör under alla omständigheter före slutet av 2012⁵⁰ rapportera om sina resultat och framsteg när det gäller att uppnå målen för sammanhållningspolitiken, och om hur denna har bidragit till Europa 2020.

För att stödja **utbetalning av outnyttjade medel** i en situation av finanspolitiska begränsningar föreslog kommissionen den 1 augusti 2011 att medfinansieringsnivåerna ska höjas så att vissa av EU:s hårdast drabbade ekonomier kan fås på fötter igen. Enligt förslaget kommer högre EU-medfinansieringsnivåer att göras tillgängliga för Grekland, Irland, Portugal, Rumänien, Lettland och Ungern för att främja tillväxt- och konkurrenshöjande projekt i dessa länder. Den maximala förväntade effekten skulle uppgå till sammanlagt 2 884 miljoner euro. Rådet och Europaparlamentet uppmanas att anta detta förslag före utgången av året.

Kommissionen gör goda framsteg i utarbetandet av detaljerna i planen för en **kommande EU-budget** med inriktning på att skapa tillväxt och sysselsättning i linje med Europa 2020-strategin. Detaljerade förslag har antagits i fråga om fonden för ett sammankopplat Europa och sammanhållningspolitiken, den gemensamma jordbrukspolitiken och landsbygdsutveckling, och andra förslag kommer snart att antas, t.ex. Horisont 2020. Dessa rättsliga grunder kommer också att åtföljas av ramar för politiken, bl.a. reviderade riktlinjer för transeuropeisk transport och energi, och i början av 2012 av förslag till två strategiska gemenskapsramar, den ena för gemensamt förvaltade fonder⁵¹ och den andra för forskning och innovation. Genom dessa ramar fastställs prioriteringar bland de områden som erhåller EU-stöd och samordnas olika program för EU-finansiering.

En viktig aspekt i de förslag som rör den fleråriga budgetramen är nödvändigheten av att sörja för effektiva och tillväxtfrämjande investeringar inom ramen för EU-budgeten. Även inom ramen för sammanhållningspolitiken finns det viktiga inslag som stöder ett uppnående av dessa mål, nämligen mekanismerna för tematiskt fokus på Europa 2020-prioriteringarna, koncentration av resurser och de nya bestämmelserna om villkorlighet som säkerställer att EU-finansieringen är resultatinkriktad och skapar starka incitament för medlemsstaterna att se till att EU 2020-målen för tillväxt och sysselsättning verkligen nås. Partnerskapsavtal kommer att slutas med varje medlemsstat för att se till att den nationella finansieringen och EU-finansieringen ömsesidigt stärker varandra.

För att förbereda **fonden för ett sammankopplat Europa** inom nästa fleråriga budgetram har kommissionen föreslagit en pilotfas i oktober för Europa 2020-initiativet för projektobligationer, till ett belopp av 230 miljoner euro. Detta initiativ syftar till att

⁵⁰ Enligt de nuvarande reglerna krävs nationella strategiska rapporter.

⁵¹ Eruf, ESF, Sammanhållningsfonden, fiskerifonden och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

mobilisera investeringar på områden som kommer att stimulera tillväxt och skapa arbetstillfällen. De stora och brådskande behoven av investeringar i infrastruktur, i kombination med de långa ledtiderna för projektförberedelser kräver omedelbara åtgärder för att lösa problemet med brist på finansiering. I en tid av ansträngda offentliga budgetar finns ett brådskande behov av nyskapande lösningar för att mobilisera en större andel av privat sparande och förbättra utbudet av finansiella instrument för energi, transport och IKT-projekt. På grund av de minskade möjligheterna att få tillgång till finansiering för infrastrukturprojekt måste alternativa källor till skuldfinansiering hittas. Den allmänna regeln för infrastrukturprojekt med kommersiell potential bör vara att kombinera EU-medel i partnerskap med kapitalmarknaden och banksektorn, särskilt via Europeiska investeringsbanken (EIB), som är EU:s finansiella organ enligt fördraget.

3.8.3. *Att utnyttja den globala marknadens potential*

Kärnan i EU:s ekonomi är fortfarande den inre marknaden, men handelns andel i skapandet av tillväxt har aldrig varit lika hög som nu. Under 2010 stod den internationella handeln för ungefär 25 % av EU:s tillväxt. På kort sikt kommer största delen av den ekonomiska tillväxten att ske utanför Europa – fram till 2015 rentav 90 %. EU:s tillväxtpotential kommer att bero på förmågan att dra nytta av denna tillväxt. De snabbast växande marknaderna är emellertid inte lika öppna som EU.

EU:s yttre ekonomiska förbindelser är väl etablerade. EU kommer att fortsätta att upprätthålla förbindelser med alla parter, särskilt utvecklingsländer, och anpassa dem till ändrade förhållanden. USA och Kina är EU:s största handelspartner. EU har tagit fram nya och vitt omfattande instrument med sina strategiska partner. Med Förenta staterna samarbetar man t.ex. om elektroniska fordon inom ramen för Transatlantiska ekonomiska rådet, och med Kina samarbetar man t.ex. om innovation inom ramen för högnivådialogen). De snabbast växande ekonomierna i världen finns i Asien. Den regionala ekonomiska integrationen i Asien går raskt framåt och EU vill utnyttja denna potential och ta vara på de möjligheter som finns. Ett frihandelsavtal med Indien är en grundpelare i EU:s strategi. Asien är inte bara en viktig exportmarknad, utan också en viktig länk i EU:s försörjningskedja. När det gäller Ryssland ligger EU:s intresse i att förankra Ryssland i det globala ekonomiska systemet och eventuellt ingå ett frihandelsavtal. Möjligheterna att ingå frihandelsavtal med Mercosur och Japan är under utredning. Agendan på handelsområdet när det gäller det **nära grannskapet** handlar inte bara om tillväxt och sysselsättning utan också om säkerhet och solidaritet. Grannskapsregionen är dock en betydande ekonomisk faktor, i egenskap av EU:s femte största handelspartner. När det gäller länderna i södra Medelhavsområdet har EU riktat in sig på frihandelsavtal och kortfristiga initiativ. EU samarbetar också med Ukraina (djupgående och omfattande handelsavtal) och andra länder inom det östliga partnerskapet.

I ett initiativ om råvaror och råmaterial⁵² ges förslag till åtgärder för att säkra tillgången till råmaterial för den europeiska industrin på världsmarknaderna och att öka öppenheten på finansmarknaderna och råvarumarknaderna.

⁵² KOM(2011) 25, 2.2.2011.

Att öka det internationella handels- och investeringsutbytet är av central betydelse för en stabil och hållbar ekonomisk återhämtning, tillväxt och sysselsättning i Europa. För att uppnå detta är EU:s omedelbara prioritering att ingå de handelsavtal som är under utarbetande: 1) med förbehåll för parternas synpunkter har EU för avsikt att slutföra förhandlingarna med Indien och Ukraina före de kommande toppmötena med dessa länder; 2) med förbehåll för parternas synpunkter har EU för avsikt att slutföra förhandlingarna med Kanada, Singapore och Malaysia senast under 2012 och 3) i början av 2012 formellt ingå avtal med Colombia och Peru, för vilka förhandlingarna redan har slutförts.

Översikt över de landsspecifika rekommendationerna för medlemsstaterna, enligt politikområde

		Offentliga finanser			Arbetsmarknad				Strukturpolitik					Finansiell stabilitet	
Budgetkonso- lida- ring	Långsiktig hållbarhet	Finans- politisk ram	Beskattning	Löne- bildning	Aktiv arbets- markna- dspolitik	För- värvs- frek- vens	Utbildning	Nätverks- industrier	Energi- effek- tivitet	Service- sektorn	Företags- miljö; små och medel- stora företag	FoU, inno- vation	Offentlig a tjänster, samman- hållning spolitik	Bank- väsen	Bostads- mark- nad
AT	x	x	x	x			x	x			x				
BE	x	x		x	x	x	x		x		x			x	
BG	x	x	x		x		x	x	x	x			x		
CY	x	x	x		x		x	x	x	x				x	
CZ	x	x		x		x	x	x			x		x		
DE	x		x				x	x	x		x			x	
DK	x	x		x			x	x			x		x		x

EE	x			x		x	x	x	x	x						
ES	x	x		x	x	x		x			x	x			x	
FI	x	x			x	x	x	x			x	x		x		
FR	x	x		x	x	x	x	x			x			x		
HU	x		x	x		x	x					x		x		
IT	x		x		x	x	x				x	x	x	x		
LT	x	x	x	x			x		x	x	x	x				
LU	x	x			x	x	x	x								
MT	x	x	x		x	x	x	x		x				x		
NL	x	x				x	x					x	x			
PL	x	x	x				x	x	x			x	x	x		
SE	x						x									x
SI	x	x	x			x	x	x			x	x		x	x	
SK	x	x	x	x		x		x						x		
UK	x	x		x			x	x				x				x
	2 2	17	11	11	8	13	20	16	7	5	11	10	3	11	5	3

Anm. 1: För Irland, Lettland, Grekland, Portugal och Rumänien är den enda rekommendationen att genomföra de befintliga åtagandena inom ramen för programmen för finansiellt stöd från EU/IMF.

Anm. 2: Antalet kryss motsvarar inte nödvändigtvis antalet landsspecifika rekommendationer för varje medlemsstat, eftersom rekommendationerna ofta omfattar mer än ett område.

Europa 2020-mål⁵³

*Länder som har uttryckt sina nationella mål i förhållande till en annan indikator än EU:s överordnade målindikator.

Medlemsstaternas mål	Sysselsättningsgrad (i %)	FoU i % av BNP	Målen för utsläppsminskningen (jämförda med nivåerna år 2005) ⁵⁴	Förnybar energi	Energieffektivitet – minskning av energiförbrukningen i milj. ton ⁵⁵	Skolavhopp (i %)	Eftergymnasial utbildning (i %)	Minskning av befolkningsandelen i riskzonen för fattigdom eller social utestängning, uttryckt i antal personer
AT	77–78 %	3,76 %	-16 %	34 %	7,16	9,5 %	38 % (inklusive ISCED 4a, som f.n. ligger på cirka 12 %)	235 000
BE	73,2 %	3,0 %	-15 %	13 %	9,80	9,5 %	47 %	380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	3,20	11 %	36 %	500 000*
CY	75–77 %	0,5 %	-5 %	13 %	0,46	10 %	46 %	27 000
CZ	75 %	1 % (endast offentliga sektorn)	9 %	13 %	Ej tillämpligt	5,5 %	32 %	Hålla antalet personer i riskzonen för fattigdom eller social utestängning på 2008 års nivå (15,3 % av den sammanlagda befolkningen), och sträva efter en minskning med 30 000
DE	77 %	3 %	-14 %	18 %	38,30	<10 %	42 % (inklusive ISCED4 som f.n. ligger på 11,4 %)	330 000 (långtidsarbetslösa)

⁵³ De slutgiltiga nationella målen ställdes upp i de nationella reformprogrammen i april 2011.

⁵⁴ De nationella målen för utsläppsminskningen som anges i beslut 2009/406/EG gäller utsläpp som inte omfattas av utsläppshandelssystemet. De utsläpp som omfattas av utsläppshandelssystemet kommer att minska med 21 % jämfört med 2005 års nivåer. Motsvarande övergripande utsläppsminskning blir 20 % jämfört med 1990 års nivåer.

⁵⁵ Noteras bör att de nationella prognoserna också varierar på grundval av vilket/vilka basår som besparingarna jämförs mot.

DK	80 %	3 %	-20 %	30 %	0,83	<10 %	Minst 4,0 %	22 000 (personer i hushåll med låg arbetsintensitet)*
EE	76 %	3 %	11 %	25 %	0,71	9,5 %	40 %	61 860 personer ut ur riskzonen för fattigdom*
EL	70 %	Inget mål angetts	-4 %	18 %	2,70	9,7 %	32 %	450 000
ES	74 %	3 %	-10 %	20 %	25,20	15 %	44 %	1 400 000–1 500 000
FI	78 %	4 %	-16 %	38 %	4,21	8 %	42 % (snäv nationell definition)	150 000
FR	75 %	3 %	-14 %	23 %	34,00	9,5 %	50 %	Minskning av den tidsmässigt förankrade fattigdomsriskerna med en tredjedel för perioden 2007-2012 eller med 1 600 000 personer*
HU	75 %	1,8 %	10 %	14,65 %	2,96	10 %	30,3 %	450 000
IE	69–71 %	ca 2 % 2,5 % av BNP	-20 %	16 %	2,75	8 %	60 %	186 000 by 2016*
IT	67–69 %	1,53 %	-13 %	17 %	27,90	15–16 %	26–27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	15 %	23 %	1,14	<9 %	40 %	170 000
LU	73 %	2,3–2,6 %	-20 %	11 %	0,20	<10 %	40 %	Inget mål
LV	73 %	1,5 %	17 %	40 %	0,67	13,4 %	34–36 %	121 000*
MT	62,9 %	0,67 %	5 %	10 %	0,24	29 %	33 %	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16 %	14 %	Ej tillämpligt	<8 %	>40 %	93 000*

							45 % förväntat år 2020	
PL	71 %	1,7 %	14 %	15,48 %	14,00	4,5 %	45 %	1 500 000
PT	75 %	2,7–3,3 %	1 %	31 %	6,00	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	19 %	24 %	10,00	11,3 %	26,7 %	580 000
SE	Betydligt över 80 %	4 %	-17 %	49 %	12,80	<10 %	40–45 %	Minskning av andelen kvinnor och män utanför arbetsmarknaden (utom heltidsstuderande), samt andelen långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna till betydligt under 14 % senast 2020
SI	75 %	3 %	4 %	25 %	Ej tillämpligt	5 %	40 %	40 000
SK	72 %	1 %	13 %	14 %	1,65	6 %	40 %	170 000
UK	Inget mål i det nationella reformprogrammet	Inget mål i det nationella reformprogrammet	-16 %	15 %	Ej tillämpligt	Inget mål i det nationella reformprogrammet	Inget mål i det nationella reformprogrammet	Befintliga kvantitativa mål i lagen om barnfattigdom (2010)
Uppskattning för EU	73,70–74 %	2,65–2,72 %	-20 % (jämfört med 1990 års nivåer)	20 %	206,9	10,3–10,5 %	37,5–38,0 % ⁵⁶	
Överordnat EU-mål	75 %	3 %	-20 % (jämfört med 1990 års nivåer)	20 %	20 % förbättring av energieffektiviteten motsvarande 368 milj.ton	10 %	40 %	20 000 000

⁵⁶ Calculation doesn't include ISCED 4 (Germany, Austria) , result with ISCED 4: 39.9 -40.4%

SV

SV